

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Lenky Havlíčkové a Mgr. Vojtěcha Salamánka ve věci

žalobce: **Ústecké šrouby, z. s.**, IČO: 04316509
sídlem Velká Hradební 322/53, 400 01 Ústí nad Labem
zastoupen advokátkou JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D.
sídlem Vodičkova 704/36, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

za účasti
osoby zúčastněné
na řízení: **Povodí Ohře, státní podnik**, IČO: 70889988
sídlem Bezručova 4219, 43003 Chomutov

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2023, č. j. MZP/2023/530/609,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 31. 5. 2023, č. j. MZP/2023/530/609, a rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 20. 1. 2023, č. j. KUUK/ 008922/2023, se **zrušují** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč do třiceti dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Odůvodnění:

1. Krajský úřad Ústeckého kraje (dále jen „krajský úřad“) rozhodl dne 20. 1. 2023 pod č. j. KUUK/ 008922/2023 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) o žádosti osoby zúčastněné na řízení (Povodí Ohře, státní podnik, dále též „žadatel“) tak, že podle § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. b) a písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“), povolil žadateli výjimku ze zákazů ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů, konkrétně ze zákazu chytat a usmrcovat silně ohrožený druh bobr evropský (*Castor fiber*) chráněný dle § 50 ZOPK, uvedený v příloze č. III vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb., a v příloze č. II. a IV. směrnice 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících druhů živočichů a planě rostoucích rostlin, a to z důvodu jím působených škod na Lužickém potoce a majetku žadatele, SD a.s. a ČEZ a.s. Ve výroku prvostupňového rozhodnutí stanovil krajský úřad podmínky, za jejichž splnění se předmětná výjimka povoluje, takto:
 - (1) Odchyt bobrů bude proveden do živochytných pastí (typ hancock, či bavorský typ).
 - (2) Usmrcení bude provedeno humánně (střelnou zbraní) v souladu s příslušnými zákony (dle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, v platném znění a dle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, v platném znění).
 - (3) Odchyt a usmrcování lze provádět celoročně a na celém území Lužického potoka v katastrálním území Tušimice, nejdéle do 31. 12. 2024.
 - (4) Lužický potok bude důkladně zabezpečen proti dalšímu případnému příchodu bobrů od VD Nechanice vhodnými mechanickými a popř. i elektrickými bariérami.
 - (5) Krajskému úřadu bude zaslána souhrnná zpráva o celé eliminační akci, zejména s datací všech odlovených a usmrcených jedinců bobra evropského do 31. 12. 2024.
2. Shora označeným rozhodnutím ze dne 31. 5. 2023, č. j. MZP/2023/530/609 (dále též „žalobou napadené rozhodnutí“), žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil prvostupňové rozhodnutí. Proti uvedenému rozhodnutí žalovaného směřuje žaloba v této věci.

Žaloba

3. Žalobce předně uvedl, že důvodem pro povolení výjimky byla prevence závažných škod na majetku a na vodách, které jsou způsobeny změnou hladiny vody v důsledku vybudování bobřích hrází. Ostatně dle prvostupňového rozhodnutí je v projednávaném případě lokalita výskytu bobra v Programu péče o bobra evropského zařazena do zóny B, která je určena pro rozvoj a ochranu populace. V této zóně lze přistoupit k zásahům do biotopu bobra, ale eliminace by dle žalobcova názoru měla být až krajním řešením.
4. Podle žalobce sice správní orgán rekapituloval tvrzení žadatele, ale rezignoval na jakékoliv vlastní úvahy. Není tak zřejmé, proč jiným uspokojivým řešením nejsou například žadatelem již prováděné zásahy (občasné bourání hrází, čištění propustků a instalace drenáží), které s sebou sice nesou zvýšené náklady na monitoring a provádění opatření (dle zprávy předložené žadatelem je nutné hráze bourat zhruba jednou za dva měsíce), ale ve srovnání s úplnou eliminací populace bobra, tím spíše v zóně B určené pro jeho ochranu a rozvoj, nelze dle žalobce *a priori* vyloučit, že by takové zásahy mohly být jiným uspokojivým řešením ve smyslu § 56 odst. 1 věty druhé ZOPK. Vysvětlení toho, proč by takové řešení nemělo být uspokojivé, je úkolem správního orgánu, na který ovšem podle žalobcova názoru rezignoval.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

5. I pokud by však neměla být v předchozím odstavci uvedená alternativa „jiným uspokojivým řešením“, byl by jím dle žalobce nepochybně transfer bobra do jiné lokality. Žalobce k tomu citoval z prvostupňového rozhodnutí příslušnou pasáž, v níž se krajský úřad zabýval možnostmi transferu bobra, a namítl, že prvostupňové rozhodnutí je v této části zmatečné, neboť na jednu stranu povoluje usmrcení bobrů po jejich odchytu do živochytných pastí, na druhou stranu při posuzování možnosti transferu argumentuje komplikacemi s odchytom. Pokud by ovšem nebyl realizovatelný odchyt bobra, nemohlo by ani dojít k jeho usmrcování dle napadeného rozhodnutí, a proto tento aspekt vůbec nemůže dle žalobce vstupovat do úvahy o tom, zda je možné již odchycené bobry přesunout na jinou lokalitu.
6. Pokud krajský úřad argumentoval v neprospěch transferu bobrů poukazem na zpřetrhání rodinných vztahů mezi bobry a tím, že mu není známa informace o žádném provedeném transferu bobra, nepovažuje žalobce ani jedno za důvod pro vyloučení transferu. Zpřetrhání rodinných vazeb považuje žalobce za nepochybně lepší než usmrcení celé populace (a pokud nebudou samostatně přesouvána mláďata, není zřejmé, proč by mělo vést k neúspěšnosti transferu) a nedostatek informací o provedených transferech vyplývá z „nedostatku“ správních řízení, ve kterých by se posuzovala možnost usmrcování bobrů.
7. Transfer bobra dle žalobce nevylučuje ani tvrzení správního orgánu, že vypuštění bobrů na nové lokalitě je podmíněno souhlasem orgánu ochrany přírody a uživatele honitby, popř. dalších dotčených orgánů státní správy. Není totiž důvod k tomu, aby orgán ochrany přírody s transferem nesouhlasil (zájmy jiných orgánů státní správy pak nejsou transferem dotčeny), a byť žalobce připouští, že ne každý uživatel honitby bude s transferem souhlasit, je při technické a právní proveditelnosti transferu na žadateli takový souhlas zajistit, a to například poskytnutím finanční kompenzace. Žalobce upozornil, že již před vydáním napadeného rozhodnutí bylo žadateli známo, že Severní energetická a. s. s transferem souhlasí bez jakékoliv kompenzace, a navíc byl později doložen i souhlas Honebního společenstva Most – Komořany (tyto souhlasy žalobce přiložil ke své žalobě; pozn. soudu). Nejen že tedy nebyla prokázána neexistence jiného uspokojivého řešení, ale dokonce byla prokázána jeho existence. Výjimka umožňující usmrcení celé populace bobra tak v této situaci nemůže dle žalobce obstát.
8. Žalobce proto navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a aby zrušil také prvostupňové rozhodnutí.

Vyjádření k žalobě

9. Žalovaný se k žalobě vyjádřil podáním ze dne 25. 9. 2023 s tím, že uplatněné žalobní námitky považuje za nedůvodné. Předně uvedl, že některé z žalobních námitek byly uplatněny již v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. Na odůvodnění obou rozhodnutí proto odkázal.
10. Žalovaný již v napadeném rozhodnutí uvedl, že krajský úřad před povolením předmětné žádosti vydal již dvě výjimky, které umožňovaly žadateli odstraňovat bobří hráze. Dynamický stav situace navíc dokládá dílčí zpráva zpracovaná panem Alešem Vorlem, na kterou žalovaný v napadeném rozhodnutí také odkázal. Z dílčí zprávy je přitom patrné, že bobr flexibilně reaguje na jakákoliv provedená opatření. Existence jiného uspokojivého řešení v podobě dalšího provádění již dříve povolených a realizovaných opatření (občasné bourání hrází, čištění propustků a instalace drenáží) byla tedy vyvrácena zjištěním, že se jimi nedaří docílit uspokojivého a trvalého stavu, přestože tato dosavadní opatření žadatel

neustále opakoval k prevenci vzniku škod na objektech společností ČEZ a.s. a SD a.s. Žalovaný má za to, že tato problematika byla v obou rozhodnutích řádně a přezkoumatelně pojednána.

11. Dále žalovaný z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí vyzdvihl, že dotčené území je významně ovlivněno lidskými aktivitami a s tím spojeným využitím daného vodního toku. Podoba toku je mimo jiné významně ovlivněna, a to jeho napřímením, zatrubněním nebo výskytem řady objektů sloužících k průmyslovému využití. Na těchto objektech a jejich provozu se aktivity bobra negativně odrážejí. Z hlediska charakteristiky dotčeného území a soustavného provádění dosavadních opatření (boření hrází a potlačování aktivity bobra) se nejví dotčený tok jako vhodný biotop pro bobra.
12. Žalovaný dále uvedl, že možnost transferu bobra byla žadatelem prověřována, avšak bezúspěšně. Transfer nedoporučila ani již zmíněná dílčí zpráva. Transfer je problematický z hlediska jeho úspěšnosti, a to v případě, kdy k odchytu jednotlivých exemplářů dojde v dlouhých časových odstupech. Úspěšnost provedeného transferu tedy vylučují odchvy jednotlivých exemplářů s dlouhými časovými rozestupy, které zapříčiní přetrhání vazeb mezi členy bobříků rodin. S tím je spojený samotný odchyt, který je problematický, jelikož při odchycení prvního jedince hrozí riziko, že se další jedinci pastím účelně vyhnou.
13. K žalobní námitce ohledně souhlasu společnosti Severní energetická a. s. a Honebního společenstva Most – Komořany žalovaný uvedl, že tuto konkrétní námitku, pokud mu byla známa, mohl žalobce uplatnit v průběhu správního řízení, nicméně tak neučinil ani toto své tvrzení (že souhlasy byly žadateli známy před vydáním rozhodnutí; pozn. soudu) nijak nedoložil.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

14. Shora označená osoba zúčastněná na řízení sdělila k výzvě soudu přípisem ze dne 14. 9. 2023, že bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, nicméně že k obsahu žaloby se vyjadřovat nebude.
15. Soud pro úplnost poznamenává, že vyrozumění o probíhajícím řízení ve smyslu § 34 odst. 2 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), doručil dne 1. 9. 2023 rovněž městu Kadaň, jež přicházelo v úvahu jako osoba zúčastněná na řízení. To se však k výzvě, zda bude v řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, nevyjádřilo.

Posouzení věci soudem

16. O žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalobce ani žalovaný soudu do dvou dnů od doručení výzvy nesdělili svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byli ve výzvě poučeni, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen.
17. Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování. Veškeré listiny potřebné pro rozhodnutí věci jsou obsaženy ve správním spisu předloženém soudu žalovaným, jímž se dokazování neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, publ. pod č. 2383/2011 Sb. NSS). Nadto soud při posouzení žaloby zjistil vady řízení dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., pro které bylo možné rozhodnutí žalovaného zrušit i bez jednání. Soud rovněž, s ohledem na níže shledané vady žalobou napadeného i prvostupňového rozhodnutí, neprovedl pro nadbytečnost žalobcem navržené

listinné důkazy (souhlasem Severní energetické, a. s., s transferem bobra, souhlasem Sev.en Inntech a. s., s transferem bobra a souhlasem Honebního společenstva Most – Komořany s vypuštěním bobra).

18. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.
19. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
20. Soud se předně zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí spočívající v žalobcem tvrzeném nedostatku odůvodnění obou rozhodnutí; z těch totiž dle žalobce neplyne, proč „jiným uspokojivým řešením“ dle § 56 odst. 1 věty druhé ZOPK nejsou již dosavadní prováděná opatření (občasné bourání hrází, čištění propustků a instalace drenáží). Soud shledal tuto námitku opodstatněnou, a to z níže podaných důvodů.
21. Za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů je nutné považovat takové rozhodnutí, které nemá žádné odůvodnění nebo z něhož nevyplývá, jaký skutkový stav vzal správní orgán za rozhodný, jakými úvahami se při právním posouzení věci řídil a jak uvážil o pro věc zásadních skutečnostech a uplatněných námitkách účastníka řízení, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2015, č. j. 7 As 55/2015-29).
22. Prvostupňové rozhodnutí sice obsahuje text popisující podstatu dvou žadateli dříve povolených mírnějších výjimek ze zákazů dle § 50 odst. 2 ZOPK, a také text o neúčinnosti žadatelem dosud prováděných opatření. Jedná se však pouze o krajským úřadem volně převzatý obsah žadatelovy aktuální žádosti o povolení výjimky, případně přiložené *„zprávy z monitoringu výskytu bobra evropského na Lužickém potoce za období od 27. 4. 2022 do 4. 11. 2022“* (dále též *„zpráva z monitoringu“*). Z prvostupňového rozhodnutí se pak nedá vyčíst prakticky nic o vlastním názoru krajského úřadu stran podloženosti žadatelových tvrzení, ani náznaky jakýchkoli kritických úvah krajského úřadu co do relevance žadatelem předložených podkladů.
23. Pětistránkové prvostupňové rozhodnutí tak na str. 1 obsahuje záhlaví a výrok, na str. 2 popis průběhu řízení o žádosti a obsah žádosti vč. zprávy z monitoringu. Zbývající část str. 2 a první polovina str. 3 obsahuje povšechně obecný popis historie tuzemského výskytu bobra evropského, způsobu jeho života a povahy konfliktů vyvolávaných střetáváním jeho činností s činnostmi lidskými, stejně jako popis právní ochrany tohoto živočišného druhu. Na str. 3 dále navazuje text rekapitulující zprávu z monitoringu (uvozený slovy *„dle zprávy z monitoringu přiložené k žádosti“*), v závěru str. 3 pak následuje odstavce popisující žadatelem požadovanou výjimku ze zákazu (chytat a usmrcovat bobra evropského v dané lokalitě), pokračující na str. 4 citací § 56 odst. 1 a 2 písm. b) a c) ZOPK. Na str. 4 pak

následuje odstavec opět uvozený slovy „žadatel uvádí, že“ a dle „dle zprávy z monitoringu“, doprovázený zopakováním již výše uvedených premis (počtu jedinců bobra evropského v tuzemsku, vlivu usmrcení několika jedinců na životaschopnost celkové bobří populace, kategorizace předmětného teritoria potoka Lučice do zóny B dle Programu péče o bobra evropského apod.). Následuje (a je dle soudu otázkou, zda jde o úvahu krajského úřadu, či naopak o další rekapitulaci obsahu žádosti nebo zprávy z monitoringu) text: *„Jelikož byly vyčerpány všechny možnosti, jak negativní vliv bobří snížit nebo zastavit a současně se jedná o konflikt, který představuje akutní riziko závažných škod na majetku, lze v tomto případě přistoupit k eliminaci.“* Bezprostředně totiž navazuje nový odstavec: *„Po provedení důkladného posouzení žádosti a všech dalších dostupných informací a skutečností krajský úřad rozhodl povolit žadateli výjimku ze zákazů uvedených v § 50 pro bobra evropského (Castor fiber), neboť seznal, že byly naplněny všechny zákonem stanovené podmínky pro učinění kladného rozhodnutí. Krajský úřad uvádí, že se jedná o velmi specifický a konkrétní případ, který byl detailně posouzen v kontextu všech souvisejících objektivních skutečností (místa, času, druhu, závažnosti škod). I přes zřejmý důraz krajského úřadu na uplatňování pouze tzv. měkkých opatření, byl nucen, dle zřejmých okolností, v tomto případě povolit užití tzv. tvrdého opatření.“*

24. Teprve z posledně citovaného úryvku může soud bezpečně rozeznat, že jde skutečně o úvahu samotného krajského úřadu. Ta je však natolik obecná, že z ní nevyplývá ani v nejhrubších obrysech, na základě jakých úvah sám krajský úřad (a nikoli jen žadatel či zpracovatel zprávy z monitoringu) usoudil, že dosavadní úřadem povolená a žadatelem prováděná (tzv. „měkká“) opatření byla opravdu nedostatečná a vyžadovala povolení výjimky k provádění opatření tzv. „tvrdých“. Pouhé konstatování úřadu, že *„byl nucen, dle zřejmých okolností, v tomto případě povolit užití tzv. tvrdého opatření“*, je nicneříkající, a tudíž i nepřezkoumatelné. Tím soud rovněž dává zapravdu širšímu kontextu žalobcovy námitky, tedy že krajský úřad v prvostupňovém rozhodnutí v zásadě rezignoval na jakékoliv vlastní úvahy.
25. Soud dodává, že je povinností správního orgánu zřetelně a způsobem nepřipouštějícím pochybnosti rozlišit dílčí části odůvodnění svého rozhodnutí tak, aby bylo zřejmé, je-li daná pasáž odůvodnění vyjádřením jeho vlastního hodnocení důkazů, závěru o skutkovém stavu věci a právního posouzení (úvahy), či zda jde naopak o rekapitulaci podání účastníků či podkladů rozhodnutí.
26. Výše popsanou vadu nepřezkoumatelnosti neodstranil ani žalovaný v proběhnuvším odvolacím řízení, když bez dalšího s veškerým obsahem odůvodnění prvostupňového rozhodnutí počítal jako se závěry samotného krajského úřadu (srov. str. 3 žalobou napadeného rozhodnutí). Žalovaný ostatně v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že *„se ztotožňuje s názory krajského úřadu, které uvedl jako odůvodnění pro udělení předmětné výjimky dle § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. b) a c) ZOPK.“* To, že vytknutou vadu nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí nezhodil v odvolacím řízení žalovaný, se následně projevilo odvozenou nepřezkoumatelností samotného žalobou napadeného rozhodnutí. Ani ze spojení obou správních rozhodnutí (prvostupňového i žalobou napadeného) tak není soudu zřejmé, proč dospěly správní orgány k závěru o neúčinnosti dosavadních „měkkých“ opatření a zda se přitom vůbec kriticky zabývaly žadatelovými tvrzeními i předloženými podklady (či zda tyto pouze přejaly bez dalšího). Konkrétní vyhodnocení podkladů rozhodnutí v obou správních rozhodnutí v mnoha ohledech absentuje, přičemž rozhojněno bylo pouze ve vztahu k dílčím odvolacím námitkám žalobce.

27. Soud samozřejmě nepožaduje, aby prvostupňový orgán předvídal obsah budoucích odvolacích námitek spolku jakožto účastníka správního řízení a jaksi preemptivně tomu přizpůsoboval obsah odůvodnění rozhodnutí o povolení výjimky. Už z logiky věci je však zřejmá nutnost (při vědomí, že krajský úřad již dvakrát povolil žadateli časově omezenou výjimku k provádění „měkkých“ opatření) podrobně vysvětlit, proč dalším (v pořadí tedy třetím) rozhodnutím povoluje žadateli nově výjimku k ultimátnímu zásahu, tj. k eliminaci bobrů nejen z konfliktního území, ale k jejich absolutní eliminaci, tj. k usmrcení. Krom toho jasné odlišení rekapitulačních pasáží odůvodnění od vlastního posouzení důvodnosti žádosti ze strany krajského úřadu je zcela bazální a univerzální podmínkou přezkoumatelnosti jakéhokoli správního rozhodnutí vydaného v řízení o žádosti, nehledě na to, jaké odvolací či žalobní námitky budou posléze vůči prvostupňovému rozhodnutí případně uplatněny.
28. S ohledem na shledané pochybení, jež způsobuje nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů jak v případě prvostupňového rozhodnutí, tak i v případě žalobou napadeného rozhodnutí, konstatuje soud vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Již pro tuto vadu je namístě obě napadená rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.).
29. Další žalobní námitka sporovala správnost závěru o tom, že případný transfer odchycených jedinců bobra evropského mimo konfliktní lokalitu nepředstavoval „jiné uspokojivé řešení“ ve smyslu § 56 odst. 1 ZOPK, a to v porovnání s krajským úřadem povoleným usmrcováním odchycených jedinců.
30. Také v tomto ohledu vykazuje prvostupňové rozhodnutí výše popsanou vadu, neboť z jeho rozhodnutí není dobře zřejmé, zda je text na str. 4, věnující se potencialitě transferu odchycených bobrů mimo konfliktní oblast, parafrázovanou rekapitulací zprávy z monitoringu (tedy podkladu pro prvostupňového rozhodnutí), či zda jde o závěr krajského úřadu. Jak již soud uvedl výše, žalovaný bez dalšího s veškerým obsahem odůvodnění prvostupňového rozhodnutí počítal jako se závěry samotného krajského úřadu, a převážně odkazováním na ně přistoupil k vypořádání žalobcových odvolacích námitek. V rozsahu, v němž takto žalovaný při vypořádání odvolacích námitek postupoval, tudíž soud opět nemůže správnost vypořádání odvolacích námitek přezkoumat.
31. Nelze však pominout, že žalovaný v rámci odvolacího „přezkumu“ prvostupňového rozhodnutí provedl zčásti i vlastní posouzení žalobcem uplatněných odvolacích námitek, při němž formuloval vlastní dílčí zjištění z obsahu správního spisu, a tyto následně učinil předmětem svých úvah, jež byly promítnuty do odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Soudu tak v zásadě nic nebránilo vyjádřit se pro účely dalšího řízení k těmto částem odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, a to v mezích žalobního bodu sporujícího správnost závěru o nemožnosti či nevhodnosti transferu odchycených jedinců bobra evropského mimo konfliktní lokalitu.
32. Žalobce již v odvolání namítal rozporuplnost prvostupňového rozhodnutí. Přesněji se vymezoval vůči implicitní logice krajského úřadu (či žadatelem předložené zprávy z monitoringu), dle které na jednu stranu bylo přípustné bobry odchyťovat do živochytných pastí za účelem jejich následného usmrcení odstřelením, na druhou stranu však bylo argumentováno pro nevhodnost transferu bobrů z důvodu obtížnosti jejich odchytu do živochytných pastí (s tím, že je bobr velmi inteligentní, a po odchytu prvního jedince se ostatní pravděpodobně již nastraženým pastem vyhnou, což by mohlo vést k prodlevám mezi transfery jednotlivých jedinců, a tedy ke zpřetrhání jejich rodinných vztahů).

33. S výše popsanou odvolací námitkou se žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal (nad rámec odkazů na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí) lakonickým konstatováním, že *„úspěšnost odchytu za účelem usmrcení jedinců bobra evropského nehraje významnou roli. Ta je důležitá zejména v případě zajištění úspěšného transferu tohoto druhu“*. Dle hodnocení soudu je takovéto vypořádání odvolací námitky pro svou obecnost rovněž nepřezkoumatelné. Žalovaný totiž nijak blíže nevysvětlil, proč a na základě jakých úvah a zjištění považoval obtížnost odchytu bobrů za nedůležitou v případě, kdy měli být odchycení jedinci usmrceni. Soud se tak může pouze domýšlet, zda žalovaný k danému závěru dospěl třeba s předpokladem, že pro usmrcené bobry již nebude zpřetrhání rodinných vazeb významné. Není však úkolem soudu, aby takové úvahy za žalovaného domýšlel s cílem překlenout nedostatek žalobou napadeného rozhodnutí. Žalovaný navíc ani nevysvětlil, proč je zachování vzájemných vazeb mezi členy bobří rodiny pro jejich další život natolik kruciólní, aby v případě zpřetrhání těchto vazeb bylo pro příslušné jedince zvláště chráněného druhu „lepší“ býti usmrcen. Jeho „vysvětlení“ tak poněkud postrádá logiku z hlediska zájmu na zachování co možná nejvyšší ochrany tohoto silně ohroženého druhu. I v tomto tudíž soud žalobci přisvědčuje.
34. Žalovaný také k odvolací námitce žalobce v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí uvedl, že *„krajský úřad neprovéřoval možné souhlasy konkrétních uživatelů honiteb, do jejichž honiteb by mohl být dotčený druh umístěn. Nicméně ze spisu je zřejmé, že náhradní umístění dotčeného druhu v tomto konkrétním případě prověřoval žadatel, když uvedl že se na ně dotazoval zoologických zahrad a společnosti Severočeské doly, a. s. Existence jiného uspokojivého řešení v podobě transferu bobra evropského na jinou lokalitu, tvrzená odvolatelem, nebyla v tomto konkrétním případě uspokojivě prokázána, neboť nebyl například doložen souhlas některého z uživatelů honitby pro jeho transfer“*. Soud k tomu uvádí, že ačkoli je to podle § 56 odst. 1 ZOPK žadatel o povolení výjimky, kdo má v řízení prokazovat naplnění podmínek stanovených zákonem pro vyhovění žádosti, není tím zcela vyloučena povinnost správního orgánu dle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 téhož zákona. Podle § 2 odst. 4 správního řádu přitom správní orgán mj. dbá, *„aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem“*.
35. Soud proto nesouhlasí se zjednodušujícím postojem žalovaného, který připustil, že krajský úřad sice neprovéřoval možné souhlasy konkrétních uživatelů honiteb s případným transferem bobrů, avšak shledal dostatečným tvrzení samotného žadatele, že se takové souhlasy nepodařilo zajistit (resp. že zajištění souhlasů je obtížné). Dle soudu nelze takový přístup v obecné rovině akceptovat jako řádný. Z povahy věci je nepochybné, že varianta transferu bobra do jiné lokality bude pro žadatele po realizační stránce obvykle náročnější, než varianta usmrcení. Ultimátní řešení tedy bude žadatelem zpravidla (a vlastně i ryze logicky) preferováno, pročez je třeba, aby takto předpokládané žadatelově preferenci poskytl orgán ochrany přírody v řízení o žádosti určitou protiváhu. Jinými slovy, lze očekávat, že požaduje-li žadatel povolení výjimky ze zákazu usmrcování chráněného druhu, nebude nejspíše takový svůj záměr fakticky podřývat vyvíjením upřímné snahy o zajištění potřebných souhlasů k transferu odchycených jedinců daného druhu do jiné lokality. Musí pak být úkolem orgánu ochrany přírody, aby takovou snahu v řízení o žádosti vyvinul prokazatelně alespoň on sám, a naplnil tak svou ochrannou roli ve vztahu k veřejnému zájmu na ochraně zákonem chráněného druhu. Pokud tedy žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí označil tvrzení žadatele o obtížnosti a bezúspěšnosti opatrování nezbytných

souhlasů (zejména tedy uživatelů honiteb či vlastníků pozemků) za postačující ke konstatování naplnění zákonné podmínky pro povolení příslušné výjimky, která spočívá v neexistenci jiného uspokojivého řešení (§ 56 odst. 1 ZOPK), pochybil, a zatížil tak své rozhodnutí vadou nezákonnosti (§ 78 odst. 1 věta první s. ř. s.). I toto pochybení by pak vedle výše konstatované nepřezkoumatelnosti obou rozhodnutí bylo důvodem pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí (a potažmo také prvostupňového rozhodnutí). To soud konstatuje zejména pro účely dalšího řízení o žádosti.

36. Žalobce navrhl k prokázání svého tvrzení, že souhlasy vlastníků pozemků a honebních společenstev s transferem bobrů nebylo nemožné opatřit, listinné důkazy (souhlas Severní energetické, a. s., s transferem bobra, souhlas Sev.en Inntech a. s., s transferem bobra a souhlas Honebního společenstva Most – Komořany s vypuštěním bobra). S ohledem na právní názor soudu vyjádřený v předchozím odstavci však takové tvrzení nebylo rozhodné pro posouzení důvodnosti žaloby, a proto soud tyto navrhované důkazy neprovedl.
37. Vzhledem k výše uvedenému soud žalobou napadené rozhodnutí výrokem I. tohoto rozsudku zrušil dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro vady řízení. S ohledem na to, že zásadním nedostatkem bylo stíženo i prvostupňové rozhodnutí krajského úřadu, přistoupil soud podle § 78 odst. 3 s. ř. s. také k jeho zrušení. Současně soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s. ř. s. V něm budou správní orgány podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázány právními názory, které soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku.
38. Žalobce měl ve věci plný úspěch, soud proto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve výroku II. rozsudku uložil žalovanému zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě ve výši 9 800 Kč. Ta se skládá z částky 3 000 Kč za zaplacený soudní poplatek a z odměny a náhrady hotových výdajů jeho zástupkyně (advokátky). S účinností od 1. 1. 2025 byla vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), novelizována vyhláškou č. 258/2024 Sb., podle jejíhož čl. II „za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přísluší advokátovi odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky“. Soud proto při stanovení výše nákladů žalobcova zastoupení vyšel ze znění advokátního tarifu účinného do 31. 12. 2024 (dále jen „AT“), když veškeré ze spisu vyplývající úkony právní služby poskytla zástupkyně žalobci před 1. 1. 2025. Náklady právního zastoupení žalobce se skládají z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby zástupkyně žalobce po 3 100 Kč podle § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) AT [převzetí a příprava zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a) AT, podání žaloby dle § 11 odst. 1 písm. d) AT] a z částky 600 Kč jako paušální náhrady souvisejících hotových výdajů advokáta [dvě paušální náhrady po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 4 AT].
39. O náhradě nákladů řízení u osoby zúčastněné na řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 5 s. ř. s. Osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných jí může soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. V daném případě soud osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost neuložil a neshledal ani žádné důvody zvláštního zřetele hodné k přiznání náhrady nákladů řízení osobě zúčastněné na řízení. Proto soud výrokem III. tohoto rozsudku rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 15. prosince 2025

Mgr. Václav Trajer v. r.
předseda senátu